

Vernauwing in natuurbeleid

Chris van Deursen

Waar zijn ze ineens toch allemaal gebleven, de visionairs op het voormalige ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, die de Nederlandse natuur durfden zien als een onverbreekelijk onderdeel van die van Europa? Die grootschalig dachten over het belang van de natuur, die behoorlijk in het gedrang zit. Die ons land een voorbeeldfunctie binnen Europa bezorgden met gedurfde en geslaagde vernieuwende projecten als Lauwersmeer, Gelderse Poort, Maasplassen en Flevopolders. Jazeker, met staatsbemoeyenis, omdat alleen op die manier die resultaten konden worden behaald.

En nu? Natuur moet eindelijk maar eens op gaan leveren en mag niets of nauwelijks meer wat kosten. De staat trekt zich schielijk terug om het natuurbeheer over te doen aan de provincies. Overigens nagenoeg zonder bijpassende financiën! Zo wordt direct bespaard op de rijksbegroting, maar het ei ligt wel in een ander mandje.

Volgens een nieuwe lichtung ministeriële plannenmakers moet natuur dus opleveren, maar wel moeten die revenuen vooral ten goede komen aan de lokale of regionale bevolking om daarmee bij te dragen aan plaatselijke of lokale betrokkenheid (Voor de baten uit de Slochterense gasbel of de inkomsten uit de Rotterdamse haven geldt die norm overigens niet!). Dus plaatselijke jagers schieten plaatselijk wild en liefhebbers kijken alleen naar de eigen lokale natuur. En een Ecologische Hoofdstructuur, die alle vaderlandse lapjes natuur aan elkaar zou verbinden, is daarmee niet meer nodig. Dikke winst dus.

Vrij vertaald wordt de grootschaligheid van een landelijk uniform natuurbeheer nu teruggeschroefd naar een bloempotbeheer van de laatste restanten natuur: een beleid dat we al decennia geleden verlieten. Terug dus naar het niveau van goeddunken en de waan van de dag van provincie-, stads- of dorpsbestuurders en bevolking.

Een voorbeeld van praktische invulling werd al gegeven door een van briljante ideeën overlopende staatssecretaris. Hij vindt dat aan de rand van willekeurige natuurterreinen “geringe” bouwactiviteit eenvoudiger mogelijk moet worden. Het profijtmes kan dan aan vele kanten snijden, Reken maar mee! (Natuur-)Grond voor realisatie van bijvoorbeeld een

verzorgingshuis levert plaatselijk veel kasgeld op en de toekomstige, uitsluitend autochtone, bejaarden komen in een paradijselijke omgeving terecht. Ze leveren een directe bijdrage aan “hun” natuur door goed, en vooral kosteloos, op het resterende terrein te letten door er veel naar te kijken (ze hebben immers toch niets anders om handen door alle bezuinigingen). Ze kunnen met een (niet gesubsidieerde) voederplank, in de gemeenschappelijke tuin, een kostelijke bijdrage leveren aan de voedselvoorziening van de lokale vogelbevolking.

Kijk aan, een hele reeks besparingen! Alleen moeten Roerdomp, Purperreiger en Grote Karekiet dan even leren hoe ze ook van pindasnoeren en vetbollen kunnen leven. Maar met een bijspiijkercursus (gegeven door goedkope vrijwilligers) moet dat te doen zijn!

Toch kan er een vuige adder onder alle besparingsgras huizen, want er ontstaat ineens een mogelijkheid voor invoering van “kijkgeld”. Wanneer U buiten de eigen gemeente- of provinciegrenzen naar inheemse vogels of planten wilt kijken kan dat geld gaan kosten. Dit, via directe heffing geïnde geld, komt geheel ten goede aan de aldaar woonachtige “inboorlingen” en hun natuur. Voor algemene soorten wordt vermoedelijk een minimumtarief berekend, maar voor bijzondere een behoorlijk bedrag meer. Komt er eindelijk eens een einde aan al dat gratis gegluur en komt er geld in het laatje.

Trekvogels blijven voorlopig buiten die berekening, want daarover gaan tenslotte Europa, Azië of Amerika. Besparing dus en vooral eigen volk eerst! Iedereen blij, want we krijgen in Nederland nu “prachtnatuur” (variant op de Vogelaarwijken), al is die wel wat schraler en wordt haar nationale glans een heel stuk Bleker.